Ֆինանսական հաշվետվություններ և Անկախ աուդիտորի եզրակացություն

«ԷՊԱՄ Սիսթեմզ» ՍՊԸ

31 դեկտեմբերի 2023թ.

Բովանդակություն

Անկախ աուդիտորի եզրակացություն	3
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն	6
Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվություն	8
Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն	9
Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն	10
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ	12

Անկախ աուդիտորի եզրակացություն

Գրանթ Թորնթոն ՓԲԸ
Երևան Պլազա բիզնես կենտրոն
ՀՀ, ք. Երևան 0015
Գրիգոր Լուսավորչի 9
Հ. + 374 10 50 09 64/61

Grant Thornton CJSC
Yerevan Plaza Business Center
9 Grigor Lusavorich Street,
Yerevan 0015, Republic of Armenia
T + 374 10 50 09 64/61

«ԷՊԱՄ Սիսթեմզ» ՍՊԸ-ի մասնակիցներին

Կարծիք

Մենք աուդիտի ենք ենթարկել «ԷՊԱՄ Սիսթեմզ» ՍՊԸ-ի (Ընկերություն) ֆինանսական հաշվետվությունները, որոնք ներառում են 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը, ինչպես նաև այդ ամսաթվին ավարտված տարվա շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունը, սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվությունը և դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունը, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրությունները, ներառյալ հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության էական մասերի վերաբերյալ համառոտագիրը:

Մեր կարծիքով՝ կից ֆինանսական հաշվետվությունները տալիս են Ընկերության՝ 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի և նույն ամսաթվին ավարտված տարվա ֆինանսական արդյունքների ու դրամական հոսքերի ճշմարիտ և իրական պատկերը՝ համաձայն Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ-ներ):

Կարծիքի հիմք

Մենք աուդիտն անցկացրել ենք աուդիտի միջազգային ստանդարտներին (ԱՄՍ-ներ) համապատասխան: Այդ ստանդարտներից բխող մեր պատասխանատվությունը լրացուցիչ նկարագրված է մեր եզրակացության՝ *«Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար»* բաժնում: Մենք անկախ ենք Ընկերությունից՝ համաձայն Հաշվապահների էթիկայի միջազգային ստանդարտների խորհրդի կողմից հրապարակված *«Պրոֆեսիոնալ հաշվապահի էթիկայի կանոնագրքի»* (ՀԷՄՍԽ կանոնագիրք) և էթիկայի համապատասխան պահանջների, որոնք կիրառելի են ֆինանսական հաշվետվությունների մեր աուդիտի նկատմամբ Հայաստանի Հանրապետությունում, և կատարել ենք էթիկայի գծով մեր այլ պարտականությունները՝ էթիկայի նշված պահանջների համաձայն: Մենք համոզված ենք, որ մեր կողմից ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցները բավարար և համապատասխան հիմք են հանդիսանում մեր կարծիքն արտահայտելու համար:

Ղեկավարության և կառավարման օղակներում գտնվող անձանց պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների համար

Ղեկավարությունը պատասխանատու է ՖՀՄՍ-ների համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման և ճշմարիտ ներկայացման և այնպիսի ներքին

հսկողության համար, որն ըստ ղեկավարության, անհրաժեշտ է խարդախության կամ սխալի հետևանքով էական խեղաթյուրումներից զերծ ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումն ապահովելու համար:

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս ղեկավարությունը պատասխանատու է Ընկերության՝ անընդհատ գործելու կարողությունը գնահատելու համար, համապատասխան դեպքերում անընդհատության հետ կապված հարցերը բացահայտելու և Ընկերության գործունեության անընդհատության ենթադրության հիման վրա հաշվետվությունները պատրաստելու համար, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ ղեկավարությունը մտադիր է լուծարել Ընկերությունը, ընդհատել դրա գործունեությունը կամ, երբ չունի այդպես չվարվելու որևէ իրատեսական այլընտրանք:

Կառավարման օղակներում գտնվող անձիք պատասխանատու են Ընկերության ֆինանսական հաշվետվողականության գործընթացի վերահսկման համար:

Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար

Մեր նպատակն է ձեռք բերել ողջամիտ հավաստիացում առ այն, որ ֆինանսական հաշվետվությունները բոլոր էական առումներով զերծ են էական խեղաթյուրումներից՝ անկախ դրանց՝ խարդախության կամ սխալի հետևանքով առաջացման հանգամանքից, և ներկայացնել մեր կարծիքը ներառող աուդիտորական եզրակացություն: Ողջամիտ հավաստիացումը բարձր մակարդակի հավաստիացում է, բայց այն չի երաշխավորում, որ ԱՄՍ-ներին համապատասխան իրականացված աուդիտը միշտ կհայտնաբերի էական խեղաթյուրումը, երբ այն առկա է: Խեղաթյուրումները կարող են առաջանալ խարդախության կամ սխալի արդյունքում և համարվում են էական, երբ խելամտորեն կարող է ակնկալվել, որ դրանք առանձին կամ միասին վերցրած կազդեն օգտագործողների՝ այդ ֆինանսական հաշվետվությունների հիման վրա կայացվող տնտեսական որոշումների վրա:

Որպես ԱՄՍ-ներին համապատասխան աուդիտի մաս, աուդիտի ողջ ընթացքում մենք կիրառում ենք մասնագիտական դատողություն և պահպանում ենք մասնագիտական կասկածամտություն: Ի լրումն՝

- Որոշակիացնում և գնահատում ենք խարդախության կամ սխալի հետևանքով ֆինանսական հաշվետվությունների էական խեղաթյուրման ռիսկերը, նախագծում և իրականացնում ենք աուդիտորական ընթացակարգեր՝ այդ ռիսկերին արձագանքելու նպատակով, և ձեռք ենք բերում աուդիտորական ապացույցներ, որոնք բավարար ու համապատասխան հիմք են հանդիսանում մեր կարծիքի համար: Խարդախության պատճառով առաջացած էական խեղաթյուրման չհայտնաբերման ռիսկն ավելի բարձր է, քան սխալի հետևանքով էական խեղաթյուրման չհայտնաբերման ռիսկը, քանի որ խարդախությունը կարող է ներառել հանցավոր համաձայնություն, զեղծարարություն, միտումնավոր բացթողումներ, սխալ ներկայացումներ կամ ներքին հսկողության չարաշահում:
- Ձեռք ենք բերում պատկերացում աուդիտին վերաբերող ներքին հսկողության մասին՝ տվյալ հանգամանքներին համապատասխան աուդիտորական ընթացակարգեր նախագծելու, այլ ոչ թե Ընկերության ներքին հսկողության արդյունավետության վերաբերյալ կարծիք արտահայտելու համար:
- Գնահատում ենք հաշվապահական հաշվառման կիրառված քաղաքականության տեղին լինելը, ինչպես նաև ղեկավարության կողմից կատարած հաշվապահական հաշվառման գնահատումների և համապատասխան բացահայտումների ողջամտությունը:

- Եզրահանգումներ ենք կատարում ղեկավարության կողմից հաշվապահական հաշվառման անընդհատության հիմունքի կիրառման տեղին լինելու վերաբերյալ և, հիմնվելով ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա, գնահատում ենք՝ արդյոք առկա է դեպքերի կամ հանգամանքների հետ կապված էական անորոշություն, որը կարող է նշանակալի կասկած հարուցել Ընկերության անընդհատ գործելու կարողության վերաբերյալ: Եթե մենք եզրահանգում ենք, որ առկա է էական անորոշություն, ապա մեզանից պահանջվում է աուդիտորի եզրակացությունում ուշադրություն հրավիրել ֆինանսական հաշվետվությունների համապատասխան բացահայտումներին, կամ, եթե այդպիսի բացահայտումները բավարար չեն, ձևափոխել մեր կարծիքը: Մեր եզրահանգումները հիմնված են մինչև մեր եզրակացության ամսաթիվը ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա: Այնուամենայնիվ, ապագա դեպքերը կամ իրավիճակները կարող են ստիպել Ընկերությանը դադարեցնել անընդհատության հիմունքի կիրառումը:
- Գնահատում ենք ֆինանսական հաշվետվությունների ընդհանուր ներկայացումը, կառուցվածքը և բովանդակությունը, ներառյալ բացահայտումները, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվությունների հիմքում ընկած գործարքների ու դեպքերի ճշմարիտ ներկայացումը:

Կառավարման օղակներում գտնվող անձանց, ի թիվս այլ հարցերի, հաղորդակցում ենք աուդիտորական առաջադրանքի պլանավորված շրջանակի և ժամկետների, ինչպես նաև աուդիտի ընթացքում հայտնաբերված նշանակալի հարցերի, ներառյալ ներքին հսկողությանը վերաբերող նշանակալի թերությունների մասին:

Արմեն Հովհաննիսյան
Տնօրեն

Նարինե Աճեմյան, FCCA
Առաջադրանքի պատասխանատու

28 հունիսի 2024թ.

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն

Հազար դրամ	Ծանոթ.	2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Ակտիվներ			
Ոչ ընթացիկ ակտիվներ			
Հիմնական միջոցներ	4	242,178	542,434
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ	5	299,050	133,706
Ոչ նյութական ակտիվներ	6	170,796	135,667
Հետաձգված հարկային ակտիվներ	7	208,067	192,331
		920,091	1,004,138
Ընթացիկ ակտիվներ			
Պաշարներ		-	32,205
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	8	3,213,151	2,174,005
Մնացորդներ բանկերում		2,349,076	2,039,527
		5,562,227	4,245,737
Ընդամենը ակտիվներ		6,482,318	5,249,875

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն (շարունակություն)

Հազար դրամ	Ծանոթ.	2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Սեփական կապիտալ և պարտավորություններ			
Կապիտալ և պահուստներ	9		
Կանոնադրական կապիտալ		40,749	40,749
Լրացուցիչ կապիտալ		65,671	-
Կուտակված շահույթ		3,964,405	2,653,637
		4,070,825	2,694,386
Ոչ ընթացիկ պարտավորություններ			
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	10	77,063	-
		77,063	-
Ընթացիկ պարտավորություններ			
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	10	237,992	153,950
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	11	2,096,438	2,091,444
Ընթացիկ շահութահարկի պարտավորություն		-	310,095
		2,334,430	2,555,489
Ընդամենը սեփական կապիտալ և պարտավորություններ		6,482,318	5,249,875

Ֆինանսական հաշվետվությունները հաստատվել են 2024թ. հունիսի 28-ին:

Բենյամին Գյուրջյան
Տնօրեն

Սոնա Ղահրամանյան
Հաշվապահության թիմի ղեկավար

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը պետք է ընթերցվի այս ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող 12-ից մինչև 35-րդ էջերում ներկայացված կից ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվություն

Հազար դրամ	Ծանոթ.	2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Հաճախորդների հետ պայմանագրերից հասույթ	12	18,461,784	17,071,271
Այլ եկամուտ	13	339,835	339,633
		18,801,619	17,410,904
Հատուցում աշխատակիցներին	14	(16,242,584)	(14,256,043)
Մաշվածություն և ամորտիզացիա		(825,161)	(918,581)
Այլ ծախսեր	15	(317,953)	(309,701)
Գործառնական գործունեությունից շահույթ		1,415,921	1,926,579
Ֆինանսական եկամուտ		1,195	-
Ֆինանսական ծախսեր		(28,004)	(22,009)
Փոխարժեքային տարբերությունից զուտ օգուտ/(վնաս)	16	204,885	(224,758)
Շահույթ մինչև հարկերը		1,593,997	1,679,812
Շահութահարկի գծով ծախս	17	(283,229)	(360,512)
Տարվա շահույթ		1,310,768	1,319,300
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք		-	-
Ընդամենը տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունք		1,310,768	1,319,300

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունը պետք է ընթերցվի այս ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող 12-ից մինչև 35-րդ էջերում ներկայացված կից ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն

Հազար դրամ	Կանոնադրական կապիտալ	Լրացուցիչ կապիտալ	Կուտակված շահույթ	Ընդամենը
2022թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	40,749	-	1,334,337	1,375,086
Տարվա շահույթ	-	-	1,319,300	1,319,300
Ընդամենը տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունք	-	-	1,319,300	1,319,300
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	40,749	-	2,653,637	2,694,386
Տարվա շահույթ	-	-	1,310,768	1,310,768
Ընդամենը տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունք	-	-	1,310,768	1,310,768
Բաժնետոմսերի վրա հիմնված փոխհատուցում	-	65,671	-	65,671
Ընդամենը գործարքներ մասնակցի հետ	-	65,671	-	65,671
2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	40,749	65,671	3,964,405	4,070,825

Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվությունը պետք է ընթերցվի այս ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող 12-ից մինչև 35-րդ էջերում ներկայացված կից ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն

Հազար դրամ	2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Գործառնական գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր		
Տարվա շահույթ	1,310,768	1,319,300
Ճշգրտումներ՝		
Ոչ դրամական հատուցումներ աշխատակիցներին	65,671	-
Մաշվածություն և ամորտիզացիա	825,161	918,581
Ֆինանսական ծախս	28,004	22,009
Շահութահարկի գծով ծախս	283,229	360,512
Ֆինանսական եկամուտ	(1,195)	-
Փոխարժեքային տարբերությունից (օգուտ)/վնաս, զուտ	(204,885)	224,758
Գործառնական շահույթ նախքան շրջանառու կապիտալի փոփոխությունները	2,306,753	2,845,160
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքերի փոփոխություն	(1,019,528)	(954,203)
Պաշարներում փոփոխություն	32,205	(32,205)
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքերի փոփոխություն	3,105	1,399,332
Գործառնական գործունեությունից ստացված դրամական միջոցներ	1,322,535	3,258,084
Վճարված շահութահարկ	(609,060)	(289,554)
Գործառնական գործունեությունից ստացված զուտ դրամական միջոցներ	713,475	2,968,530

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն (շարունակություն)

Հազար դրամ	2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Ներդրումային գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր		
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների ձեռքբերում	(313,254)	(940,678)
Ներդրումային գործունեության համար օգտագործված զուտ դրամական միջոցներ	(313,254)	(940,678)
Ֆինանսավորման գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր		
Ստացված փոխառություններ	-	2,500,575
Փոխառությունների մարում	-	(2,451,097)
Վճարված տոկոսներ	-	(8,803)
Վարձակալության գծով վճարված պարտավորություններ	(279,023)	(240,789)
Ֆինանսավորման գործունեության համար օգտագործված զուտ դրամական միջոցներ	(279,023)	(200,114)
Բանկերում մնացորդների զուտ աճ	121,198	1,827,839
Արտարժույթի փոխարժեքի ազդեցությունը դրամական միջոցների վրա	187,156	(259,981)
Ստացված տոկոսային եկամուտ բանկային հաշիվների վրա	1,195	-
Բանկերում մնացորդներ տարվա սկզբում	2,039,527	471,669
Բանկերում մնացորդներ տարվա վերջում	2,349,076	2,039,527

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունը պետք է ընթերցվի այս ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող 12-ից մինչև 35-րդ էջերում ներկայացված կից ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

1 Գործառնությունների բնույթը և ընդհանուր տեղեկատվություն

«ԷՊԱՄ Սիսթեմզ» ՍՊԸ-ն (Ընկերություն) հիմնադրվել է 2014թ. մարտի 4-ին՝ Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրության համաձայն: Ընկերության գրանցման համարն է՝ 48900379:

Ընկերությունը մասնագիտանում է տվյալների մշակման և համակարգչային ծրագրերի ներդրման ծառայություններում: Ընկերությունը Հայաստանում ամենամեծ SS ընկերություններից է: Ինժեներական առաջին կենտրոնը բացվել է Երևանում՝ 2014թ., իսկ երկրորդը՝ Գյումրիում:

Ընկերությունը վերահսկվում է «ԷՊԱՄ Սիսթեմզ (Կիպրոս) Լիմիթեդ» ընկերության կողմից, որին պատկանում է բաժնեմասերի 99.9%-ը: «ԷՊԱՄ Սիսթեմզ (Կիպրոս) Լիմիթեդ» ընկերությունը գործունեություն է ծավալում և գործում է Կիպրոսի օրենսդրության համաձայն, իսկ գործունեության հիմնական վայրն է՝ Կիպրոս, Նիկոսիա, Դիգենի Ակրիտա, 45 Պամպորիդիսի շենք 1070: «ԷՊԱՄ Սիսթեմզ (Կիպրոս) Լիմիթեդ» ընկերության գրանցման համարն է՝ HE 188906:

Ընկերության գլխավոր մայր ընկերությունն է «ԷՊԱՄ Սիսթեմզ Ինք.» ընկերությունը, որը գործունեություն է ծավալում Ամերիկայի Միացյալ Նահանգների Դելավեր նահանգում, գրանցված է Նյութաուն (Փենսիլվանիա), Յունիվերսիթի Դրայվ 41 հասեում: «ԷՊԱՄ Սիսթեմզ Ինք.» ընկերությունը թվային հարթակի ինժեներական և համակարգչային ծրագրերի մշակման ծառայությունների համաշխարհային մատակարար է ամբողջ աշխարհում տեղակայված բազմաթիվ առաջատար կազմակերպություններում, հիմնականում Հյուսիսային Ամերիկայում, Եվրոպայում և Ասիայում:

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները համախմբված են «ԷՊԱՄ Սիսթեմզ Ինք.»-ի կողմից, որը ցուցակված է Նյու Յորքի ֆոնդային բորսայում «EPAM» նշանի ներքո:

Ընկերության աշխատակիցների միջին թվաքանակը 2023թ. կազմել է 966 մարդ (2022թ.՝ 875 մարդ):

Ընկերության իրավաբանական հասցեն է՝ ՀՀ, Երևան, Արշակունյաց 41/5, առաջին հարկ:

Գործարար միջավայր

Հայաստանի Հանրապետությունն ունի զարգացող շուկայի որոշակի բնութագրեր: Իրավական, հարկային և կարգավորող շրջանակները շարունակում են զարգանալ և ենթակա են հաճախակի փոփոխությունների և տարբեր մեկնաբանությունների: Հայաստանի տնտեսական միջավայրի վրա էապես ազդում է Ռուսաստանի Դաշնությունում գործարար ակտիվության մակարդակը և դրամական միջոցների զգալի հոսքերը Ռուսաստանի Դաշնությունից Հայաստանի Հանրապետություն: Հետևաբար, տարածաշրջանում շարունակվող քաղաքական լարվածությունը, միջազգային պատժամիջոցները, արժեթղթերի շուկայի անկայունությունը և Ռուսաստանի Դաշնությունում առկա այլ ռիսկերը կարող են բացասական ազդեցություն ունենալ Հայաստանի ֆինանսական և կորպորատիվ հատվածների վրա:

2023 թվականին Հայաստանի տնտեսությունն ընդլայնվում էր նկատելի տեմպերով, թեև նախորդ տարվա համեմատ չափավոր տեմպերով: 2023 թվականի ընթացքում

2.5 Նոր և վերանայված ստանդարտների ընդունում

Ընթացիկ տարում Ընկերությունն ընդունել է իր գործունեության համար կիրառելի և 2023թ. հունվարի 1-ից սկսվող ժամանակաշրջանների համար ուժի մեջ մտած բոլոր նոր և վերանայված ստանդարտները և մեկնաբանությունները, որոնք հրապարակվել են Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների խորհրդի (ՀՀՄՍԽ) և ՀՀՄՍԽ-ի Մեկնաբանման կոմիտեի (ՄԿ) կողմից:

Նշված փոփոխությունների բնույթը և ազդեցությունը բացահայտված են ստորև:

Նոր և վերանայված ստանդարտներ և մեկնաբանություններ, որոնք կիրառելի են 2023թ. հունվարի 1-ից և դրանից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար

Ստանդարտ	Ստանդարտի կամ մեկնաբանության անունը
ՖՀՄՍ 17	*Փոփոխություններ Ապահովագրական պայմանագրերում ՖՀՄՍ 17, ներառյալ ՖՀՄՍ 9-ի կիրառումից ժամանակավոր ազատման երկարաձգումը (ՖՀՄՍ 4 փոփոխություններ)*
ՖՀՄՍ 17	*ՖՀՄՍ 17-ի և ՖՀՄՍ 9-ի սկզբնական կիրառում – Համեմատական տեղեկատվություն (ՖՀՄՍ 17 փոփոխություն)*
ՀՀՄՍ 12	*Մեկ գործարքից առաջացող ակտիվներին և պարտավորություններին վերաբերող հետաձգված հարկ (ՀՀՄՍ 12 փոփոխություններ)*
ՀՀՄՍ 8	*Հաշվապահական հաշվառման գնահատումների սահմանում(ՀՀՄՍ 8 փոփոխություններ)*
ՀՀՄՍ 1	*Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության բացահայտում (ՀՀՄՍ 1 և ՖՀՄՍ Գործնական կիրառություն 2)*
ՀՀՄՍ 12	Միջազգային հարկային բարեփոխումներ – Pillar 2 կանոններ (ՀՀՄՍ 12 փոփոխություն)

Բացառությամբ սույն ծանոթագրության մեջ բացահայտված *Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունների բացահայտում – Փոփոխություններ* ՀՀՄՍ 1 և ՖՀՄՍ *Գործնական կիրառություն 2* ստանդարտների ստորև ներկայացված փոփոխությունների, այլ ստանդարտներն ու փոփոխություններն էական ազդեցություն չեն ունեցել Ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունների բացահայտում – Փոփոխություններ ՀՀՄՍ 1-ում և *ՖՀՄՍ Գործնական կիրառություն 2*

ՀՀՄՍ 1-ում և ՖՀՄՍ *Գործնական կիրառություն* 2-ում («Էականության մասին դատողությունների կիրառում»), փոփոխությունները ներկայացնում են ուղեցույցներ և օրինակներ՝ օգնելու կազմակերպություններին կիրառել հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության բացահայտումների վերաբերյալ էականության դատողությունները: Փոփոխությունների նպատակն է օգնել կազմակերպություններին ներկայացնել հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության առավել օգտակար բացահայտումները՝ փոխարինելով «նշանակալի» հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունների բացահայտման պահանջը «էական» հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունների բացահայտման պահանջով և ավելացնելով ուղեցույց այն մասին, թե կազմակերպություններն ինչպես պետք է կիրառեն էականության հայեցակարգը հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունների բացահայտման վերաբերյալ որոշումներ կայացնելիս:

3.1 Արտարժույթ

Ֆինանսական հաշվետվություններ պատրաստելիս Ընկերության համար գործառնական արժույթից տարբեր այլ արժույթով իրականացված գործարքները գրանցվում են գործարքի օրվա դրությամբ Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի (ՀՀ ԿԲ) կողմից հրապարակված փոխարժեքով: Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ արտարժույթով դրամային հոդվածները վերահաշվարկվում են՝ կիրառելով հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ՀՀ ԿԲ-ի կողմից հրապարակված փոխարժեքը. 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 1 ԱՄՆ դոլարը կազմում էր 404.79 ՀՀ դրամ, 1 եվրոն՝ 447.90 ՀՀ դրամ (2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 1 ԱՄՆ դոլարը կազմում էր 393.57 ՀՀ դրամ, 1 եվրոն՝ 420.06 ՀՀ դրամ): Ոչ դրամային հոդվածները չեն վերահաշվարկվում և չափվում են պատմական արժեքով (հաշվարկվում են՝ օգտագործելով գործարքի օրվա դրությամբ գործող փոխարժեքը), բացառությամբ իրական արժեքով հաշվառվող և արտարժույթով արտահայտված ոչ դրամային հոդվածների, որոնք վերահաշվարկվում են իրական արժեքի չափման օրվա դրությամբ գործող փոխարժեքով:

Արտարժույթով գործարքներից, ինչպես նաև արտարժույթով արտահայտված դրամային հոդվածների վերահաշվարկումից առաջացած փոխարժեքային տարբերությունները ճանաչվում են ժամանակաշրջանի շահույթում կամ վնասում:

3.2 Հիմնական միջոցներ

Հիմնական միջոցները հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված մաշվածությունը և արժեզրկումից կորուստները: Սկզբնական արժեքը ներառում է ձեռքբերման գինը, ներկրման տուրքերը, հարկերը, որոնք ենթակա չեն վերադարձման, և ուղղակիորեն վերագրվող ծախսումներ: Երբ հիմնական միջոցների միավորը բաղկացած է տարբեր օգտակար ծառայության ժամկետ ունեցող խոշոր բաղկացուցիչներից, դրանք հաշվառվում են որպես հիմնական միջոցի առանձին միավորներ:

Հիմնական միջոցի օտարման կամ դուրսգրման հետևանքով առաջացած օգուտը կամ վնասը որոշվում է վաճառքից հասույթի և ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի տարբերությամբ և ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

Հիմնական միջոցի՝ որպես առանձին ակտիվ հաշվառվող միավորի բաղկացուցչի փոխարինման ծախսումները կապիտալացվում են դուրս գրված բաղկացուցչի հաշվեկշռային արժեքի հետ: Այլ հետագա ծախսումները կապիտալացվում են միայն այն ժամանակ, երբ դրանք ավելացնում են հիմնական միջոցի միավորի հետ կապված ապագա տնտեսական օգուտները: Բոլոր այլ ծախսումները, ներառյալ պահպանման և վերանորոգման ծախսումները, ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ կատարվելու ժամանակաշրջանում:

Մաշվածությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում կամ ավելացվում է այլ ակտիվի սկզբնական արժեքին՝ կիրառելով գծային մեթոդը հիմնական միջոցի օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետի ընթացքում: Մաշվածության հաշվարկը սկսվում է այն պահից, երբ ակտիվը դառնում է մատչելի՝ իր նպատակային նշանակությամբ օգտագործելու համար: Հիմնական միջոցների գնահատված օգտակար ծառայության ժամկետները ներկայացված են ստորև.

Համակարգչային տեխնիկա	-	1 տարի
Գրասենյակային գույք	-	8 տարի
Այլ	-	5 տարի:

ճանաչելու փոխարեն, դրանց հետ կապված վճարումները վարձակալության ժամկետի ընթացքում ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում որպես ծախս՝ գծային հիմունքով:

3.5 Մաշվող ակտիվների արժեզրկում

Անորոշ օգտակար ծառայության ժամկետ ունեցող ակտիվները չեն ամորտիզացվում և յուրաքանչյուր տարի ենթարկվում են արժեզրկման ստուգման: Մաշվող ակտիվներն արժեզրկման համար վերանայվում են, երբ իրադարձությունները և հանգամանքների փոփոխությունները վկայում են այն մասին, որ դրանց հաշվեկշռային արժեքը կարող է չվերականգնվել: Արժեզրկման կորուստը ճանաչվում է այն գումարով, որով ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը գերազանցում է փոխհատուցվող գումարը:

Փոխհատուցվող գումարը վաճառքի զուտ գնից և օգտագործման արժեքից առավելագույնն է: Եթե ակտիվի կամ դրամաստեղծ միավորի փոխհատուցվող գումարն ավելի փոքր է նրա հաշվեկշռային արժեքից, ապա ակտիվի կամ դրամաստեղծ միավորի հաշվեկշռային արժեքը նվազեցվում է մինչև փոխհատուցվող գումարը: Արժեզրկումից կորուստներն անմիջապես ճանաչվում են որպես ծախս:

Երբ հետագայում արժեզրկումից կորուստը հակադարձվում է, ապա ակտիվի կամ դրամաստեղծ միավորի հաշվեկշռային արժեքը պետք է ավելացվի մինչև նրա փոխհատուցվող գումարը, բայց այնպես, որ ակտիվի ավելացված հաշվեկշռային արժեքը չգերազանցի այն հաշվեկշռային արժեքը, որը որոշված կլիներ, եթե նախորդ տարիներին այդ ակտիվի կամ դրամաստեղծ միավորի գծով արժեզրկումից կորուստներ ճանաչված չլինեին: Արժեզրկումից կորստի հակադարձումն անմիջապես ճանաչվում է որպես եկամուտ:

3.6 Ֆինանսական գործիքներ

Ճանաչում և ապաճանաչում

Ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները ճանաչվում են, երբ Ընկերությունը դառնում է ֆինանսական գործիքի պայմանագրային կողմ:

Ֆինանսական ակտիվներն ապաճանաչվում են, երբ լրանում են ֆինանսական ակտիվից ակնկալվող դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները, կամ այն ժամանակ, երբ ֆինանսական ակտիվները բոլոր նշանակալից ռիսկերով ու հատուցումներով փոխանցվում են երրորդ կողմին:

Ֆինանսական պարտավորություններն ապաճանաչվում են, երբ դրանք մարվում են, վճարման ենթակա չեն, չեղյալ են ճանաչվել կամ լրացել է դրանց ուժի մեջ լինելու ժամկետը:

Ֆինանսական ակտիվների դասակարգումը և սկզբնական չափումը

Բոլոր ֆինանսական ակտիվները սկզբնապես չափվում են իրական արժեքով՝ գումարած գործարքի հետ կապված ծախսումները, բացառությամբ այն առևտրային դեբիտորական պարտքերի, որոնք չեն պարունակում էական ֆինանսական բաղադրիչ և չափվում են գործարքի գնով՝ ՖՀՄՍ 15-ի պահանջներին համապատասխան:

Ֆինանսական ակտիվները, բացառությամբ հեջավորման գործիքների բաժանվում են հետևյալ կատեգորիաների.

- ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող,
- իրական արժեքով չափվող՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով,
- իրական արժեքով չափվող՝ այլ համապարփակ արդյունքի միջոցով:

Դասակարգումը բնորոշվում է հետևյալ երկու պարագայով.

Ընկերության ֆինանսական պարտավորությունները, ըստ կատեգորիաների, ներկայացված են ծանոթագրություն 19.2-ում:

Վարձակալության գծով պարտավորություններ

Վարձակալության գծով պարտավորությունները սկզբնապես ճանաչվում են վարձակալական վճարների ներկա արժեքով, որոնք դեռ չեն վճարվել մեկնարկի ամսաթվին, զեղչվում են՝ օգտագործելով վարձակալության պայմանագրին ներհատուկ տոկոսադրույքով կամ, եթե այդ տոկոսադրույքը հնարավոր չէ հեշտությամբ որոշել, Ընկերության հավելյալ վարկավորման լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքով: Վարձակալական վճարները ներառում են ֆիքսված վճարները, վաղաժամ դադարեցման տուգանքները, եթե Ընկերությունը ողջամտորեն վստահ չէ, որ վաղաժամ չի դադարեցնի: Արտաքին գործոններից կախված փոփոխուն վճարները ծախսագրվում են կատարմանը զուգահեռ:

Սկզբնական ճանաչումից հետո վարձակալության գծով պարտավորությունները չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Վարձակալության գծով պարտավորությունները վերաչափվում են այն ժամանակ, երբ ապագա վճարներում փոփոխություն է առաջանում: Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվների հաշվեկշռային արժեքում կատարվում է համապատասխան ճշգրտում կամ գրանցվում է շահույթում կամ վնասում, եթե օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը նվազեցվել է զրոյի:

Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր

Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքերը ճանաչվում են իրական արժեքով, հետագայում չափվում են ամորտիզացված արժեքով:

3.7 Սեփական կապիտալ

Ընկերության կողմից թողարկվող կապիտալի գործիքները հաշվառվում են անվանական արժեքով:

Կանոնադրական կապիտալն իրենից ներկայացնում է թողարկված բաժնեմասերի նոմինալ արժեքը:

Չբաշխված շահույթը ներառում է ընթացիկ և նախորդ ժամանակաշրջանների կուտակված շահույթը:

Սեփականատերերի հետ բոլոր գործարքները առանձին-առանձին գրանցված են սեփական կապիտալում:

Շահաբաժինները ճանաչվում են որպես պարտավորություն այն ժամանակաշրջանում, երբ դրանք հայտարարվում են:

Լրացուցիչ կապիտալ

Բաժնետոմսերի վրա հիմնված վճարումներ

Ընկերության Մայր ընկերությունը գործարկում է բաժնային գործիքներով մարվող՝ բաժնետոմսերի վրա հիմնված վճարումների ծրագրեր, համաձայն որոնց Ընկերության աշխատակիցները ստանում են Մայր ընկերության բաժնային գործիքներ:

Բաժնետոմսերի դիմաց՝ աշխատակիցներից ստացված ծառայությունների իրական արժեքը ճանաչվում է որպես ծախս: Ծառայության ժամկետի ընթացքում՝ ծախսագրման ենթակա ընդհանուր գումարը սահմանվում է բաժնային շնորհման տրամադրման օրվա դրությամբ իրական արժեքի հիման վրա:

3.10 Հասույթ

Ընկերության հասույթի հիմնական հոսքը տեղեկատվական տեխնոլոգիաների ոլորտում ծառայությունների մատուցումն է, ներառյալ տեղեկատվական համակարգերի վերլուծությունը, ճարտարագիտությունը, ծրագրավորումը, տվյալների մշակումը և այլ ծառայություններ:

Հասույթը ճանաչվում է ժամանակի ընթացքում, երբ Ընկերությունը բավարարում է կատարման իր պարտականությունը՝ հաճախորդին փոխանցելով խոստացված ծառայությունը:

Ընկերությունը ճանաչում է դեռևս չբավարարված կատարման պարտականությունների համար ստացված հատուցման դիմաց պայմանագրային պարտավորությունները և արտացոլում է այդ գումարները ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում որպես հաճախորդներից ստացված կանխավճարներ: Նման ձևով, եթե Ընկերությունը բավարարում է կատարման պարտականությունը մինչև հատուցման ստանալը, Ընկերությունը ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչում է կամ պայմանագրային ակտիվ, կամ դեբիտորական պարտք՝ կախված նրանից, թե արդյոք հատուցման ժամկետը լրանալուց առաջ անհրաժեշտ է միայն որոշակի ժամանակ, թե այլ լրացուցիչ պայման:

4 Հիմնական միջոցներ

Հազար դրամ	Համակարգ-չային տեխնիկա	Գրասենյա-կային գույք	Այլ	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք				
2022թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	964,063	97,892	19,063	1,081,018
Ավելացում	799,493	13,450	632	813,575
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1,763,556	111,342	19,695	1,894,593
Ավելացում	74,970	53,649	9,915	138,534
2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1,838,526	164,991	29,610	2,033,127
Կուտակված մաշվածություն				
2022թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	613,216	30,048	4,025	647,289
Տարվա հաշվարկ	685,856	17,326	1,688	704,870
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1,299,072	47,374	5,713	1,352,159
Տարվա հաշվարկ	404,422	31,999	2,369	438,790
2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1,703,494	79,373	8,082	1,790,949
Հաշվեկշռային արժեք				
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	464,484	63,968	13,982	542,434
2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	135,032	85,618	21,528	242,178

2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ամբողջությամբ մաշված հիմնական միջոցների սկզբնական արժեքը կազմել է 1,651,260 հազար դրամ (2022թ. դեկտեմբերի 31՝ 820,723 հազար դրամ):

Հաշվեկշռային արժեք			
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	131,438	4,229	135,667
2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	4,721	166,075	170,796

2023թ. ընթացքում, աշխատակիցների քանակի ավելացմամբ պայմանավորված, Ընկերությունը ձեռք է բերել մեծ քանակությամբ համակարգչային և այլ լիցենզիաներ:

7 Հետաձգված հարկային ակտիվներ

Հետաձգված հարկերի շարժը ներկայացված է ստորև.

Հազար դրամ	2023թ.	2022թ.
Տարեսկզբի մնացորդ	192,331	96,089
Շահույթում կամ վնասում ճանաչված փոխհատուցում	15,736	96,242
Տարեվերջի մնացորդ	208,067	192,331

Հետաձգված հարկային ակտիվները հաշվարկվում են առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքերի հարկային և ֆինանսական հիմքերի ժամանակավոր տարբերությունների հիման վրա և կապակցված են աշխատակիցների հանդեպ հաշվեգրած պարտավորությունների հետ:

8 Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր

Հազար դրամ	2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Ֆինանսական ակտիվներ		
Առևտրային դեբիտորական պարտքեր	2,651,494	1,746,640
	2,651,494	1,746,640
Ոչ ֆինանսական ակտիվներ		
Կանխավճարված հարկեր	516,537	392,394
Այլ	45,120	34,971
	561,657	427,365
	3,213,151	2,174,005

Բոլոր գումարները կարճաժամկետ են: Առևտրային դեբիտորական պարտքերի զուտ հաշվեկշռային արժեքը համարվում է իրական արժեքի խելամիտ գնահատում:

Ծառայությունների մատուցումից առաջացած առևտրային դեբիտորական պարտքի միջին տևողությունը կազմում է 52 օր (2022թ.՝ 37 օր): Առևտրային դեբիտորական պարտքերի գծով տոկոսներ չեն հաշվարկվում:

Առևտրային դեբիտորական պարտքերն արտահայտված են ԱՄՆ դոլարով (տե՛ս ծանոթ. 20 (ա)) և հիմնականում գոյացել են կապակցված (ներխմբային) ընկերություններին վաճառքներից, հետևաբար ենթարկվում են նվազագույն պարտքային ռիսկի (տե՛ս ծանոթ. 20 (բ)):

11 Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր

Հազար դրամ	2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Կրեդիտորական պարտքեր աշխատակիցներին	1,619,916	1,612,339
Առևտրային կրեդիտորական պարտքեր	175,028	80,701
Վճարվելիք հարկեր և պարտավորություններ	301,494	398,404
	2,096,438	2,091,444

12 Հաճախորդների հետ պայմանագրերից հասույթ

Ընկերության հասույթը գոյանում է կապակցված ընկերությունների հետ կնքված պայմանագրերից: Ընկերությունը գործում է «ծախսեր գումարած ֆիքսված շահույթ» պայմանավորվածությունների համաձայն:

Ընկերությունը EPAM խմբի կազմակերպություններին ծառայություններ է մատուցում տեղեկատվական տեխնոլոգիաների ոլորտում, ներառյալ տեղեկատվական համակարգերի վերլուծությունը, ճարտարագիտությունը, ծրագրավորումը, տվյալների մշակումը և այլ ծառայություններ: Ընկերությունը հասույթի 71%-ը ստացել է երկու հաճախորդներից՝ «ԷՊԱՄ Սիսթեմզ Ինք.» (Մայր ընկերություն) և «ԷՊԱՄ Սիսթեմզ Յու Քեյ» (2022թ.՝ 83%) ընկերություններից:

Ծառայությունների մատուցման պայմանագրերի շրջանակներում Ընկերությունը ստանում է սպասարկման վճարներ՝ բաղկացած Ընկերության կողմից կատարված ուղղակի և վերադիր ծախսերից՝ բազմապատկած շահույթի մարժայի վրա: Ուղղակի ծախսերը ներառում են աշխատողների փոխհատուցումները, նյութերի ձեռքբերման ծախսերը և այլ ուղղակի ծախսերը: Վերադիր ծախսերը ներառում են վարձակալության, կոմունալ ծառայությունների և այլ անուղղակի ծախսեր:

Եկամուտը ճանաչվում է յուրաքանչյուր ամսվա համար ներկայացված հաշիվ-ապրանքագրերի հիման վրա:

Ընկերության ողջ հասույթը ժանաչվում է ժամանակի ընացքում:

13 Այլ եկամուտ

Ընկերությունը՝ հիմք ընդունելով ՀՀ Կառավարության որոշումները՝ «Բարձր տեխնոլոգիական արդյունաբերության էկոհամակարգի, թվայնացման և շուկայի զարգացման ծրագրի» մասին, «Պետական աջակցություն տեղեկատվական տեխնոլոգիաների ոլորտում գործունեություն իրականացնող առևտրային կազմակերպություններին և անհատ ձեռնարկատերերին» և «Բարձր որակավորում ունեցող մասնագետների ներգրավման» միջոցառման վերաբերյալ որոշումները, կնքել է պայմանագրեր ՀՀ բարձր տեխնոլոգիական արդյունաբերության նախարարության և «Նորամուծության և ձեռներեցության ազգային կենտրոն» ՊՈԱԿ-ի հետ: Վերոնշյալ պայմանագրերի շրջանակներում 2023թ. ընթացքում ստացված պետական աջակցության գումարը կազմել է 338,212 հազար դրամ (2022թ.՝ 326,132 հազար դրամ):

17 Շահութահարկի գծով ծախս

Հազար դրամ	2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Ընթացիկ հարկ	298,965	456,754
Հետաձգված հարկ	(15,736)	(96,242)
	283,229	360,512

Արդյունավետ հարկային դրույքաչափի համադրումը ներկայացված է ստորև.

Հազար դրամ	2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	Արդյունավետ հարկային դրույքաչափ (%)	2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	Արդյունավետ հարկային դրույքաչափ (%)
Շահույթ մինչև հարկումը (համաձայն ՖՀՄՍ-ների)	1,593,997		1,679,812	
Շահութահարկ՝ 18% դրույքաչափով (2022թ.՝ 18%)	286,919	18.0	302,366	18.0
(Չհարկվող եկամուտ)/ չնվազեցվող ծախսեր, զուտ	(3,690)	(0.2)	58,146	3.5
Շահութահարկի գծով ծախս	283,229	17.8	360,512	21.5

18 Կարևոր հաշվապահական գնահատումներ և դատողություններ

Ենթադրությունները և դատողությունները շարունակաբար գնահատվում են և հիմնված են պատմական փորձի, ինչպես նաև այլ ցուցանիշների վրա, ներառյալ ապագա ակնկալվող իրադարձությունները, որոնք տվյալ հանգամանքներում համարվում են ընդունելի:

18.1 Կարևոր հաշվապահական գնահատումներ

Ընկերությունն իրականացնում է ապագային վերաբերող գնահատումներ և ենթադրություններ: Այդ հաշվապահական գնահատականները կարող են չհամապատասխանել իրական արդյունքներին: Ստորև ներկայացված են այն գնահատումներն ու ենթադրությունները, որոնց գծով առկա է ռիսկ, որ հաջորդ ֆինանսական տարում ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքները կենթարկվեն էական ճշգրտումների:

Հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության ժամկետներ

Ղեկավարությունը կատարել է հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության ժամկետների գնահատում: Ղեկավարության համոզմամբ գնահատված հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության ժամկետներն էականորեն չեն տարբերվում այդ ակտիվների տնտեսական կյանքից: Եթե հիմնական միջոցների փաստացի օգտակար ծառայության ժամկետները տարբերվեն գնահատումներից, ապա ֆինանսական հաշվետվությունները կարող են էականորեն տարբերվել:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Հազար դրամ	2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական պարտավորություններ		
Վարձակալության գծով պարտավորություն	315,055	153,950
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	1,794,944	1,693,040
	2,109,999	1,846,990

20 Ֆինանսական ռիսկի կառավարման ուղղություններ

Ֆինանսական գործիքների հետ կապված՝ Ընկերությունը ենթարկվում է զանազան ռիսկերի: Այս ռիսկերն են շուկայական ռիսկը, պարտքային ռիսկը և իրացվելիության ռիսկը:

Ֆինանսական ռիսկի գործոններ

ա) Շուկայական ռիսկ

Ֆինանսական գործիքների օգտագործման ընթացքում Ընկերությունը ենթարկվում է շուկայական ռիսկի, հատկապես՝ արտարժութային ռիսկի, որը բխում է գործառնական գործունեությունից:

Արտարժութային ռիսկ

Ընկերությունը գործարքներ է իրականացնում արտարժույթով և, հետևաբար, ենթարկվում է արտարժույթի փոխարժեքային տատանումների ազդեցությանը:

Ընկերության գործարքների հիմնական մասն իրականացվում է հայկական դրամով: Արտարժույթի փոխարժեքային տատանումներից կախվածությունն առաջանում է Ընկերության վաճառքներից, որոնք, ի սկզբանե, արտահայտված են ԱՄՆ դոլարով:

Արտարժույթով արտահայտված ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները, որոնք Ընկերությանը ենթարկում են արտարժութային ռիսկի, նկարագրված են ստորև: Արտացոլված գումարներն իրենցից ներկայացնում են հիմնական ղեկավար անձնակազմին տրամադրված տվյալները, որոնք արտահայտված են հայկական դրամով՝ հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի ամսաթվի փոխարժեքով.

Հոդված	ԱՄՆ դոլար	
	2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Ֆինանսական ակտիվներ		
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	2,651,494	1,746,640
Մնացորդներ բանկերում	2,342,030	2,010,492
	4,993,524	3,757,132

Ղեկավարությունը կարծում է, որ բանկերի մնացորդների հետ կապված պարտքային ռիսկ չկա, քանի որ դրանք պահվում են հեղինակավոր ֆինանսական հաստատություններում:

գ) Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկն այն ռիսկն է, որ Ընկերությունն ի վիճակի չի լինի մարել իր պարտավորվածությունները:

Ընկերությունը վարում է իրացվելիության կառավարման քաղաքականություն՝ դրամարկղում և բանկային հաշիվներում պահելով բավարար միջոցներ, ինչպես նաև պահելով բարձր իրացվելիություն ունեցող ակտիվներ՝ գործառնական պարտավորությունները ժամանակին մարելու նպատակով:

Հետևյալ աղյուսակում ներկայացված է Ընկերության ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորությունների գծով պայմանագրային մնացյալ մարման ժամկետները: Աղյուսակը պատրաստված է ֆինանսական պարտավորությունների չզեղչված դրամական միջոցների հոսքերի հիման վրա՝ հաշվի առնելով ամենավաղ ամսաթիվը, երբ Ընկերությունը ստիպված կլիներ մարել այդ պարտավորությունները: Աղյուսակը ներառում է տոկոսների և մայր գումարի գծով դրամական միջոցների հոսքերը:

2023թ.	Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	Պարտավորություն վարձակալության գծով	Ընդամենը
Միջին կշռված արդյունավետ տոկոսադրույք	*Անտոկոս*	*11.2%*	
Մինչև 6 ամիս	863,802	129,985	993,787
6 ամսից մինչև 1 տարի	931,142	129,266	1,060,408
1-5 տարի	-	95,555	95,555
	1,794,944	354,806	2,149,750

2022թ.	Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	Պարտավորություն վարձակալության գծով	Ընդամենը
Միջին կշռված արդյունավետ տոկոսադրույք	*Անտոկոս*	*8.7%*	
Մինչև 6 ամիս	1,439,829	122,064	1,561,893
6 ամսից մինչև 1 տարի	253,211	36,698	289,909
	1,693,040	158,762	1,851,802

Ընկերությունն իրացվելիության ռիսկի գնահատման և կառավարման ժամանակ հաշվի է առնում ֆինանսական ակտիվներից ակնկալվող դրամային հոսքերը, մասնավորապես՝ դրամական միջոցները և առևտրային դեբիտորական պարտքերը: Ընկերության դրամական միջոցները և առևտրային դեբիտորական պարտքերն էականորեն գերազանցում են անհրաժեշտ դրամական արտահոսքերը: Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքերից դրամական հոսքերը պայմանագրով ենթակա են ստացման 1-2 ամսվա ընթացքում:

23 Ֆինանսավորման գործունեությունից առաջացող պարտավորությունների համադրում

Ընկերության պարտավորություններում ֆինանսավորման գործունեությունից առաջացող փոփոխությունները կարող են դասակարգվել հետևյալ կերպ.

Հազար դրամ	Վարձակալության գծով պարտավորություններ	Ընդամենը
2023թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	153,950	153,950
Դրամային հոսքերից		
Մարումներ	(279,023)	(297,023)
Ոչ դրամային հոսքերից		
Ավելացում	412,124	412,124
Տոկոսի հաշվեգրում	28,004	28,004
2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	315,055	315,055

Հազար դրամ	Փոխառություններ	Վարձակալության գծով պարտավորություններ	Ընդամենը
2022թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	-	168,006	168,006
Դրամային հոսքերից			
Ստացված գումար	2,500,575	-	2,500,575
Մարումներ	(2,451,097)	(240,789)	(2,691,886)
Վճարված տոկոսներ	(8,702)	-	(8,702)
Ոչ դրամային հոսքերից			
Ավելացում	-	213,426	213,426
Տոկոսի հաշվեգրում	8,702	13,307	22,009
Փոխարժեքային տարբերությունից օգուտ	(49,478)	-	(49,478)
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	-	153,950	153,950

24 Կապակցված կողմեր

Ընկերության կապակցված կողմերը ներառում են մասնակիցներին, ընհանուր վրահսկողության տակ գտնվող ընկերությունները, հիմնական ղեկավար անձնակազմը, ինչպես նկարագրված է ստորև:

24.1 Վերահսկողություն

Ընկերությունը վերահսկվում է «ԷՊԱՄ Սիսթեմզ (Կիպրոս) Լիմիթեդ» ընկերության կողմից, որին պատկանում է Ընկերության բաժնեմասերի 99.9%-ը: Ընկերության գլխավոր մայր ընկերությունն է «ԷՊԱՄ Սիսթեմզ Ինք.» ընկերությունը, որը գործունեություն է ծավալում Ամերիկայի Միացյալ Նահանգների Դելավեր նահանգում և ցուցակված է Նյու Յորքի ֆոնդային բորսայում «EPAM» նշանի ներքո: